

MED BUSS 57 FRÅN BORLÄNGE

HÄSTEN SOM FLÖG TILL HIMLEN

dubbelroman av Laila Klausen

*MED BUSS 57
FRÅN BORLÄNGE*

Laila Klausen

Lassbo Förlag
www.lassboforlag.se

© Laila Klausen 2021

Materialet i denna bok är skyddat enligt upphovsrättslagen.

Grafisk form & omslagsillustration: Emma Bonath

Tryck: Scandbook, Falun 2021

www.scandbook.com

ISBN: 978-91-986401-9-9

Han klev på buss 57 från Borlänge. Någonstans längs Västerdalälven skulle han stiga av, men visste inte var. Han drogs mot något, en plats. Det var sommar och björkarna stod i skrud.

Bruset från björkbladen i vinden ville han lyssna till, som en kör i himmelen. Han ville bort från räta husväggar och många trappor till mjuka timmerväggar med en matta av björnmossa vid ingången. Han önskade sig en dörr som var hans. Han ville öppna sin egen dörr.

Plötsligt såg han en ung kvinna med rött hår, klädd i röd-rutig klänning. Elias hajade till.

Så välkänt! Så vackert! ”Röd, röd klänning, röd, röd timmerstuga”, nynnade han lågt.

Han måste stiga av! Bussen stannade.

Det var söndag förmiddag. Han gick mot kyrkans torn, som reste sig över de röda gårdarna. Kyrkklockorna kallade till Guds hus. På vägen såg han en skylt med texten ”Hus till salu”. Han småsjöng för sig själv ”Guds hus – hus till salu – Guds hus – hus till salig”.

Han närmade sig de vita väggarna med djupt liggande fönster och stod snart vid kyrkdörren.

Brun och tung som en björn, tänkte han.

Det var ett fåtal personer där inne. Ett barn skulle bäras fram till dop. Han satte sig försiktigt ned efter att ha öppnat en dörr till sittbänken. Någon kom fram med en psalmbok och ett sittunderlag. Elias öppnade sig för Guds ord och välsignelsen gjorde honom gott. Kallelsen var där, men vägen var vag. Han kände en djup samhörighet samtidigt som klanger väcktes i hans själ.

Barnet var döpt och kungörelsen skulle läsas. "... och så ber vi för en ny kantor i församlingen." Elias var frånvarande. Han drömde om rött och grönt, färg och form. Kantor? Var det hit vägen ville ta honom? Spontant hade han kastat sig på tåget från Uppsala. Han ville ut i naturen, till de trakter där gammelmorfar hade levt sitt liv.

Kyrkklockorna ringde efter utgångspsalmen. Elias gick långsamt ut ur kyrkan. Prästen hälsade vänligt på honom.

"Jag förstår att ni väntar på en kantor", sa Elias undrande och samtidigt förväntansfullt.

"Ja, vi har tillit till Gud, men det är svårt här ute i bygderna."

"Men det gick lätt att komma hit", sa Elias spontant. Han blev själv överraskad.

"Vad menar du?" sa prästen.

"Jag är kantor och letar efter ett ställe, en kyrka."

Det sista ordet kom med ett litet frågetecken.

”Kanske är det du som ska fylla kyrkorummet med toner”, svarade prästen med undran och hopp i rösten.

Tillsammans gick de ut på kyrktrappan. De myste i vårsolen, såg på varandra och log.

”Kanske är det här”, sa Elias. ”Kanske är det här.”

”Vi har väntat länge”, svarade prästen.

Elias gick upprymd över den oväntade vändningen vid gudstjänstens slut. ”Vi har väntat länge...” Han drogs mot bron över älven. Mitt uppe på bron såg han ner på de starka vatten-virvlarna runt stora stenar. Kanske var det här? Kanske var det här? Orden virvlade runt stenarna. Han tog till vänster över bron och gick vidare längs vägen. Hela tiden hade han blicken mot älven, som om känslor och tankar skulle flyta med vattendraget. Snart såg han forsen och vid en stig ned mot älven såg han en skylt där det stod ”Kärleksstigen”. Han följde den ned mot vattnet. Lingonriset glödde i solen. En stund tog han in allt runt sig.

Tänk allt detta på så kort tid. Jag som bara klev av bussen!

Var han kyrkans nye kantor? Det var svårt ute på bygderna som prästen sa. Men här var så vackert. Den breda Västerdal-älven som gjorde en sväng genom byn, och dessa broar som förbinder alla småbyarna. Här var det så lätt att komma fram! Timrade hus överallt. Tänk att gammelmorfar hade levt sitt liv här omkring. Han hade varit snickare och predikant. Bankat och bultat på hus och människor. Elias hjärta bankade. Det var

som om toner från himlen berörde och omfamnade honom i det gröna gräset. Han ville få fram sången, sången som ljuder i hela universum. Hans hjärta hade bankat så hårt innanför de tjocka väggarna i kyrkans rum. Var det hans kallelse?

Nästa dag infann han sig vid pastorsexpeditionen. Sekretären ringde prästen och berättade att en kantor ville börja omedelbart.

Snart var han på väg till Uppsala för att förbereda sin flytt. Han nämnde för sin mor Anna att ett hus med en öppen plats mot älven var till uthyrning. Hon var glad över hans iver och över att han ville bosätta sig i Dalarna. Strängar inom henne själv började få liv. När hon var barn följde hon med sin mor på sommarlov till morfar. Han var snickare och duktig med sina händer. Hon fick tälja och lyssna till historier om väsen i skog och älvar. Det var så länge sedan men samtidigt så levande för henne, när Elias berättade om sin vistelse vid Västerdalälven. Det var som om barnets glädje och skapande väcktes inom dem båda.

Men snart steg sorgen fram i henne. När hon var fem år blev det snabbt slut på resorna till Dalarna. Hennes morfar gick ur tiden. Han hade alltid suttit där i sin gamla stol täljande på något. Någon gång sjöng han gamla väckelsesånger, ett arv från sin far. Det var mycket spån kring honom och det berätt-

tades att hans hjärta slutade slå då han slängde in en vedpinne i spisen. Glöd hade hoppat ur spisen och satt eld på morfars kläder och allt spån runt omkring. Efter någon timme var både timmerhuset och morfars kropp förkolnade. Allsköns rykten gick efteråt. Elias mor grät över minnena. Var det därför hennes mor hade varit så tyst om Dalarna? ”Eld kan orsaka död”, hade hennes mor Svea alltid sagt. Men mor Anna trodde helt och fullt på det morfar berättade om elden och eldens kraft. Hon förstod det i sitt barnasinne, lilla Anna, för Morfar visste ju allt. Elias blev full av förundran. Hans mor hade aldrig förr berättat om denna tragiska händelse i familjens historia.

Gammelmorfar blev åttiotre år, frisk och i full vigör till dess elden tog honom. Var det elden i hans hjärta som var så stark att den antände ved och spån medan han sjöng sina gamla väckelsesånger, eller vara det elden som fortsatte vidare på sitt eget sätt? Fria oss från en ond och bråd död. Denna bön från liturgin tänkte Elias ofta på. Hade han fått något överfört av livet från Gammelmorfar utan att någon sagt det med ord? Kanske längtade han till Västerdalarna för att fortsätta där Gammelmorfar slutade sitt liv? Fånga upp elden som ett slags stafettpinne? Elias och hans mor lyssnade till viskningarna från sina förfäder medan skymningen uppfyllde rummet med tystnad.

Tänk att Elias hade tagit vägen till Västerdalarna utan att mor Anna visste något. Det var ett slags barnasinne i honom, något hon saknade. Något hade börjat leva i Anna i samband med

sonens resa. Hon ville tillbaka till sin dåtid medan Elias reste mot sin framtid. Hon kom ihåg de röda stugorna, mest av allt sin Gammelmorfars. Han visste något som inte blev sagt från predikstolar.

Huset vid älven fick Elias hyra på obestämd tid. Någon från kyrkokören kom med köksutrustning och en soffa. En stol och ett litet bord fick han också. Han satte sig vid de blyinfattade fönstren och såg älven glittra i solljuset. Vilket tonflöde! Han upplevde ljuset i naturen som toner. Hemma i Uppsala var han uppe i gryningen för att se morgonljuset på Fyrisån. Det var ett speciellt skimmer på husväggarna längs ån och så denna spegling i vattnet! Det kunde han nu uppleva varje dag.

”Det får bli en provotid på sex månader”, sa pastorn. ”Det är villkoret vid en ny anställning.”

Elias blev både överraskad och glad. Han hade glömt det villkoret. Han ville flyga med himlakropparna genom kyrkomuren. Ingenting var omöjligt! Återigen kände han kraften i sig och all osäkerhet försvann.

Alla de gamla körmedlemmarna var samlade i församlingshuset.

”Hela naturen är fylld av toner. Toner så mjuka att de berör kyrkans murar”, sa Elias till kyrkokören. Någon i kören skratade, andra blev lite fundersamma. Elias presenterade sig och

HÄSTEN SOM
FLÖG TILL HIMLEN

Laila Klausen

25 JANUARI 1993

Point of Shivery. Varför inte kalla mig Shivery? Från detta ögonblick är mitt namn Shivery; den skälvande.

*5 år gammal
under solens blåa himmel*

*Måsarna vrålar
för att varna, för att varna*

*En man fortsätter att ropa:
Du lilla vackra där borta*

*Hela mig: en vägg, en vägg
som måste falla, falla*

*Den kåta besten hotade, hotade
hans hand pressade isär min mun
in kom något främmande*

*Måsarnas varning fortsatte
jag hörde ropen
tills jag svimmade av skräck och smärta*

Vad hände när jag vaknade igen? Jag har inte upplevt den delen av övergreppet, men Barbro som har lyssnat på min kropp genom händerna ser att jag använder en enorm energi för att komma undan. Hon kände smärtan i alla mina muskler. På väg hem, uppför backen från fabriken, svalde jag tillbaka allt av rädsla, för att komma undan. Barbro ser det som ett dramatiskt ögonblick – chocken fick allt att stanna kvar i mig – men kom tillbaka i form av blindtarmsinflammation och abscess ett år senare.

Men mamma sa då jag kom hem i september för att hämta vinterkläder (min syster Hanne fick henne att berätta allt):

”Du var fem år gammal. Kom hem en dag, du var helt vilsen, berättade att en man hade pressat tungan in i munnen och att det hade gjort mycket ont, men att mamma inte fick berätta för någon.”

Min 83-åriga mamma kom tydligt ihåg de kläder jag hade på mig. Grå kappa, stickad mössa med blå kanter. Mamma hade inte tagit mig upp i sitt knä för att trösta mig och för att förstå mer av det som hade hänt. Jag frågade om hon hade sagt något till pappa. Det hade hon inte.

*En moders öga
vilar inte i himlen – seende, seende – omfamnande, omfamnande*

*Men en moders öga
är likt ett svart moln –*

*Min mor är mor till ett svart moln
hon ser barnet genom sitt eget svarta moln*

Men måsarna ropar och ropar som en röst från moderhimlen

”Några dagar gick och jag hörde inte mer om det. Så jag trodde det var okej”, sa hon till mig.

26 JANUARI 1993

Så mycket har hänt den här dagen! Samtidigt är jag rädd att mycket redan har glömts bort. Tänk dig att fånga dagen, som ett minne!

En vän ringde klockan 10 på kvällen. När han frågade hur jag mårde berättade jag för honom om beslutet att skriva ner alla mina erfarenheter som hade att göra med övergreppet. Han drog tillbaka sin uppmärksamhet, som om han hade fått en kalldusch!

Jag märkte att jag frös, men kunde inte förmedla någonting, frågade bara: ”Är du där?” Senare kunde jag inte slappna av – hela kroppen var i ett starkt spänningstillstånd. Hans ”svar” hade gått direkt in i mig, i min öppenhet. Blev avvisad. Sågs inte. Men nu vet jag hur det känns att bli avvisad, även om det tar några timmar för erkännandet att komma.

Vaknade klockan 04 av ett slags domedagsdröm. Vi var hemma med familjen. Vi åkte ut till havs. På vägen hem ser jag stora förändringar i havsflödet. Havet har verkligen stigit, hela havet! Det verkade som om det var helt kosmiskt, över hela jorden, inte bara här hemma. Jag blir rädd och känner undergångskänslor. Vi måste gå i land för att plocka upp de andra – sedan gå ut igen. Jag hämtar Sunniva. Hon är ungefär fem år gammal, tror jag. Håller henne tätt insvept runt mig. Jag har ett starkt grepp runt hennes huvud. Ber för henne. Hon har också bett – men är ledsen att allt kan gå under. Jag bär henne ner mellan fabriken och byggnaden som lagrar material. Vi måste gå för att en kyla sveper in – det är inte havet som är farligt – utan denna iskyla.

Jag kände mig mycket orolig över den här drömmen. Det var som att få ett direkt svar från den våldsamma händelsen 1952.

Somnade igen efter ett par timmar. Hela nästa dag präglades av oro. Jag var tvungen att gå till sängs efter att ha tvättat håret på morgonen. Hittade tidningen "Spegel" och läste att preskriptionstiden är 25 år för oralt/rektalt samlag. "Det mest stötande man kan utsättas för." Men jag har ingen aning om vem angriparen är.

När jag var hos Barbro igår för att få massage fick hon se mer av övergreppet. Själv hade jag ett stort behov av att bli berörd över njurarna. Hon fick knappt handen från stället. Det fanns inget stöd i det området. "Njurarna är livrädda och överarbetade", sa jag samtidigt.

*Mina stackars njurar
Gått på knä i 40 år,
inte kunnat resa sig
från denna börda*

*Njure! Njure!
Förlåt mig för att vara så långsam i att förstå
att du behövde total omsorg*

*Kära njurar, jag böjer mig för att lyssna
till din skälvande röst.*

27 JANUARI 1993

Efter frukost – när jag la mig – fanns det ett mycket starkt flöde av energi i min kropp. Speciellt längs hela ryggraden och det var som att armar och ben svävade. Sedan kom orden till mig igen:

*Jag formar dig till en krubba,
för att det välsignade barnet ska födas.*

Jag måste vara det – tyst – vänta tålmodigt – för att barnet ska födas. Ingen aktivitet. Låter cellerna i min kropp släppa taget och reformera ... men först tystnad – för att ge en ny rörelse en chans att starta.

När jag gick och la mig kvällen innan höll jag min vänstra hand över solarplexus, med min högra kontaktade jag energiskt någonstans över venusberget. ”Det inte existerande rummet.” En djupare energi kom upp, jag föll långt in i övergreppet ganska snabbt – långsamt – utan att bli överväldigad av rädsla.

Det är som en energivirvel som den stora operationen senare vände upp och ner, hela den här virveln – fullständigt kaos (energimässigt).

28 JANUARI 1993

Vaknade 06.30. Var rastlös och spänd. Måste lägga handen över rumpan – övergången till låret – bara kontakt – och vara där. Någon är där som vill ha omsorg. Till slut ger rädslan vika, jag slappnar av och blir oändligt trött. Somnar snart, det går två timmar. Hela kroppen är fylld med ett djup av lugn. Allt går långsamt som om varje enskild cell har hittat sina långsamma rörelser.

Bara jag nu inte börjar att bli alltför ivrig efter någonting! Eller att telefonen ringer eller att ett spontant besök dyker upp. Min egen kropp, den kommer inte att agera med någon annans kropp eller någon annans energi. Denna långsamma energi måste förstärkas, varje dag under lång tid.

Detta organiska hav av lugn – när allt rör sig i balans – som ett oändligt vågsvall. Fröjd och glädje i min ensamhet i hyddan. Allt kan börja från denna långsamma puls.

Frukost kl. 10.30. Ulla gick klockan 12. Nu i kväll kommer jag inte ihåg vad vi pratade om. När hon gick hade jag en stark längtan efter att ringa en nära vän. Att få dela känslan av att vara levande! Tänkte samtidigt: Dra in all din energi och skriv i RAPPING-OUT-boken. När kvällen kommer har du glömt det mesta.

Känner nu att jag måste skriva i två omgångar. Minnet har blivit kortare efter att jag har gått djupare in i traumat. Det är vad jag gör med den ”omedvetna delen”.

*Handen över munnen
runt armarna
Pistolen rakt in i ryggen*

Ingen plats att röra sig annat än inifrån ut.

*Ser torskögon i mitt inre – djuphavstorsken
som kommer upp till vattenytan.*

Jag hade fått djuphavsögon, men visste inte att jag från och med nu tillhörde de djupa, stilla vattnen.

Barbro håller händerna över nederdelen av ryggen. Hon ser mig som en femåring. ”Du är så fjärran i dina ögon – men din mamma ser dig inte.” Hon gråter över det hon ser.

Detta är något så ovanligt som en dubbelroman, två fristående romaner i samma bok. Den sammanbindande länken är författarens fascination för livets början och slut och själens och kroppens samspel.

Med buss 57 från Borlänge är en kärlekshistoria med folkloristisk ton. Den handlar om en son och hans mor och deras sökande efter kärlek, rötter och det gudomliga. Berättelsen tar läsaren tillbaka till en plats där naturen fortfarande är magisk. Varför känner Elias sig så dragen till kyrkorummet och musiken? Vem är hans far? Vad fick honom att ta buss 57 och kliva av just där?

Hästen som flög till himlen är en poetisk resa genom kropp och själ, baserad på verkliga händelser. Den tar läsaren med på ett utforskande samtal med kroppen där barnets minnen från ett övergrepp gömt sig. Från smärtan och berövandet av tillit genom en läkande process att återknyta till sig själv, som vuxen. På ett vackert sätt beskrivs det innersta, mest intima rummet, i en människas samtal med sig själv. Där får vi bevittna ett nytt sätt att se på självhelande.

Lassbo Förlag
FÖR BERÄTTELSEN I DIG

ISBN 978-91-986401-9-9

9 789198 640199 >